

بسمه تعالی

آنی+حائز اهمیت

جناب آقای دکتر اسدیان

معاون محترم نظارت و بازرسی امور تولیدی سازمان بازرسی کل کشور

موضوع: ارسال گزارش تحلیلی و آسیب شناسی بازار برنج

با سلام و احترام

پیرو مسائل و چالش‌های اخیر در بازار برنج کشور و با توجه به التهاب ایجادشده در این بازار، بدین‌وسیله خلاصه گزارش تحلیلی و آسیب‌شناسی بازار برنج کشور شامل مهم‌ترین علل و ریشه‌های بروز مشکلات موجود و نیز راهکارهای پیشنهادی کوتاه‌مدت و میان‌مدت، جهت استحضار و صدور اوامر مقتضی به پیوست ایفاد می‌گردد.

پیشاپیش از حسن توجه جنابعالی و اقدامات حمایتی و راهگشای آن مقام محترم صمیمانه قدردانی می‌گردد.

با تجدید احترام
حمیدرضا اسکندری
رئیس هیات مدیره

خلاصه گزارش تحلیلی و آسیب‌شناسی بازار برنج انجمن واردکنندگان برنج ایران - آبان ۱۴۰۴

اهم علل افزایش قیمت برنج

۱. داده‌های غیرواقعی از تولید و کاهش واردات

- برآورد نادرست از تولید داخل (اعلامی حدود ۲.۷ میلیون تن؛ در حالی که تولید واقعی حدود ۲ میلیون تن محقق شد)
- این آمارسازی خوش‌بینانه باعث کاهش برنامه واردات و نتیجتاً کمبود عرضه شد.
- کاهش سطح زیرکشت به دلیل کم‌آبی، تغییر کاربری زمین و مهاجرت کشاورزان
- تبدیل برنج ایرانی به کالای سرمایه‌ای برای کشاورزان و در نتیجه امتناع از عرضه با هدف افزایش بیشتر قیمت و جبران عدم انتفاع سال قبل

۲. محدودیت‌های واردات و مشکلات ارزی

- تأخیر بیش از ۱۰ ماه در تخصیص و تامین ارز برنج وارداتی از سوی بانک مرکزی
- کاهش اعتماد تجار خارجی و عدم تمایل به ارسال محموله‌های جدید (به ویژه از مبدا پاکستان که عموماً نقدی کار می‌کنند)
- تحمیل هزینه‌های سنگین نظیر دموراژ، انبارداری، کارمزدهای بانکی و دیرکرد در تسویه حساب با طرف خارجی

۳. سیاست‌های اجرایی و تصمیمات نادرست

- اصرار دولت بر تخصیص ارز ترجیحی به واردات برنج و در عین حال تعلل بانک مرکزی در پرداخت به موقع آن
- سهمیه‌بندی ثبت سفارشات و از دست رفتن رقابت میان تجار
- محدودسازی واریته‌های وارداتی و اعمال سقف قیمتی نامتناسب با قیمت جهانی
- کاهش واردات و عرضه برنج پاکستانی و در نتیجه رشد قیمت برنج ایرانی و بروز پدیده اختلاط به دلیل اختلاف فاحش قیمتی
- الزام تحویل کالا به دولت و بی‌توجهی به اصول بازار و برندینگ و شبکه‌های توزیع بنکداری، عمده فروشی و پخش
- گسترش برخوردهای قهری با واردکنندگان شناسنامه‌دار و عدم هماهنگی نهادی بین دستگاه‌ها

۴. رفتار مصرف‌کننده و تقاضای فصلی

- گرایش خانوارها به انبارش بلندمدت برنج وارداتی و افزایش احتکار خانگی
- جهش تقاضا در مناسبت‌های مذهبی و فصول خاص (رمضان، محرم، نوروز)

🏢 راهکارهای اجرایی برای بازگشت ثبات به بازار

- تخصیص و تامین فوری ارز و پرداخت معوقات ارزی واردکنندگان
- حذف ارز ترجیحی و جایگزینی آن با پرداخت یارانه مستقیم به اقشار کم برخوردار درآمدی
- اختصاص ۸۰۰ هزارتن ثبت سفارش جدید جهت برقراری تعادل در بازار تا پایان سال به ویژه با درنظر گرفتن ماه مبارک رمضان و پس از آن نوروز که از مقاطع پرمصرف سال می باشد.
- تعیین واقع بینانه و شناور سقف قیمتی برای واردات (به ویژه برنج پاکستانی)
- رفع محدودیت‌ها و تسریع در صدور مجوز واردات بدون سهمیه‌بندی‌های غیرشفاف
- رفع الزام تحویل کالا به دولت و بازگشت به نظام توزیع مرسوم و رصدپذیر
- شفاف‌سازی داده‌ها و تنظیم برنامه واردات بر اساس آمار واقعی تولید داخلی
- ایجاد سامانه رهگیری و شناسنامه‌دار کردن زنجیره تولید و توزیع برنج ایرانی